

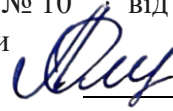
Кафедра соціальної роботи та мовної підготовки

Схвалено:

На засіданні кафедри соціальної роботи та мовної
підготовки

Протокол № 10 від 23 червня 2024 р.

Завідувач кафедри

Лариса ОЛЕКСІЄНКО

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»**

Спеціальності: 231 Соціальна робота

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: «Соціальна робота»

Спеціалізація: _____

Кременчук, 2024

Розробники силябусу навчальної дисципліни:

Стегній Павло Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри соціальної роботи та мовної підготовки

Викладач:

Стегній Павло Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри соціальної роботи та мовної підготовки

Силябус розглянуто на засіданні кафедри соціальної роботи та мовної підготовки

Протокол № 10 від 23 червня 2024р.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Загальна психологія
Шифр та назва спеціальності	231 Соціальна робота
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова циклу загальної підготовки
Кількість кредитів і годин	5 кредитів / 150 год Лекції: 34 Практичні заняття: 34 Самостійна робота студентів: 82
Терміни вивчення дисципліни	1 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	1 семестр – екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

2. Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Стегній Павло Анатолійович	
Науковий ступінь	кандидат історичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри соціальної роботи та мовної підготовки
Контактна інформація викладача:	
E-mail	stegniy.com@gmail.com
Контактний тел.:	+38066 1703010
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача	

3. Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Загальна психологія» спрямована на формування у здобувачів освіти системного уявлення про психіку як особливу форму відображення реальності, її структуру, закономірності розвитку та функціонування. У межах курсу розглядаються основні психічні процеси (сприймання, увага, пам'ять, мислення, емоції, воля), властивості особистості та її індивідуальні відмінності.

Вивчення дисципліни забезпечує засвоєння базових понять, принципів і методів психологічної науки, розвиток навичок самопізнання, спостереження, аналізу поведінки й психічних явищ людини. Здобуті знання є теоретичною основою для подальшого вивчення прикладних психологічних дисциплін і практичної діяльності у сфері «людина – людина».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є психіка та сучасні погляди на закономірності її формування та розвитку.

Метою курсу є висвітлення загальних закономірностей, механізмів виникнення, функціонування і розвитку психіки; формування уявлення студентів про індивідуально-психологічні властивості особистості, про особливості поведінки особистості у діяльності і спілкуванні, про основні теорії та напрями вивчення особистості, методи отримання наукової інформації про розвиток та формування психіки та поведінки людини.

Пререквізити та постреквізити

Пререквізити: відсутні. Дисципліна є базовою та слугує введенням у галузь психологічних знань.

Постреквізити:

Знання та вміння, отримані в процесі вивчення курсу, є основою для успішного опанування таких дисциплін професійного циклу:

«Соціальна психологія», «Психологічна підтримка у кризових ситуаціях», «Соціальна робота у сфері ментального здоров'я», «Психологія розвитку та вікова психологія», «Деонтологія соціального працівника», «Професійні стандарти соціальної роботи» тощо.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Соціальна робота».

Загальні компетентності	ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні компетентності	СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).
	СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.
	СК-11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.
	СК-22. Здатність застосовувати технології соціальної реабілітації для актуалізації процесів соціальної реадaptaції.
Результати навчання	ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.
	ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.
	ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.
	ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.
	ПРН 24. Знати особливості інклюзивної роботи та вміти застосовувати знання інклюзії на практиці
	ПРН 25. Створювати сприятливі умови для психологічної реабілітації і соціальної та професійної реадaptaції клієнтів, у тому числі учасників антитерористичної операції, операції об'єднаних сил та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони.

1 семестр**Модуль 1. Вступ до загальної психології.****Тема 1. Психологія як наука.**

Предмет і завдання психології. Психологія як наука про закономірності виникнення і функціонування психіки. Місце психології в системі наук про людину. Основні напрями психологічної науки: психоаналіз, гуманістична психологія, біхевіоризм, когнітивна психологія, транс персонaльна психологія та ін.

Тема 2. Методологічні принципи та методи вивчення психіки.

Методологічні принципи психології: принцип детермінізму, єдності свідомості і діяльності, розвитку, об'єктивності, системного підходу та їх втілення в методах психології. Основні методи психології: спостереження і експеримент. Допоміжні методи психології: опитування (анкетування і інтерв'ю), тестування, вивчення продуктів діяльності. Проблема надійності і валідності результатів психологічного дослідження.

Тема 3. Виникнення і розвиток психіки.

Форми відображення дійсності: фізична, біологічна, психічна. Психіка як функція високоорганізованої матерії. Взаємозв'язок психіки з нервовою системою. Функціональна асиметрія великих півкуль головного мозку. Рефлекс як основна форма взаємодії організму з середовищем. Умовні і безумовні рефлекси.

Розвиток психіки у філогенезі: елементарна чутливість, предметно-перцептивний рівень, інтелект. Взаємозв'язок рівня розвитку психіки і форм поведінки тварин. Свідомість як вищий рівень розвитку психіки: зміст і умови виникнення. Відмінності між психікою тварин і свідомістю людини. Структура свідомості. Свідоме і несвідоме. Неусвідомлювані психічні явища: передсвідоме, підсвідоме, надсвідоме.

Форми прояву психіки: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості особистості.

Модуль 2. Особистість як категорія загальної психології.**Тема 4. Зміст і структура особистості.**

Поняття про особистість. Індивід, особистість, індивідуальність, суб'єкт як характеристики людини. Психологічна специфіка особистості: усталеність, цілісність, активність. Структура особистості. Рушійні сили розвитку особистості: різні психологічні підходи.

Тема 5. Самосвідомість особистості.

Самосвідомість особистості: зміст і структура. Я-концепція особистості. Я-образ як сукупність уявлень особистості про себе. Самооцінка і рівень домагань як центральні характеристики самосвідомості особистості. Механізми та шляхи розвитку самосвідомості.

Тема 6. Мотиваційна сфера особистості.

Мотиваційна сфера особистості. Потреби і мотиви. Мотивація. Спрямованість особистості: зміст, види, форми прояву. Умови розвитку мотивації особистості.

Модуль 3. Пізнавальна та емоційно-вольова сфери особистості.**Тема 7. Відчуття і сприймання – чуттєві форми пізнання дійсності.**

Загальна характеристика когнітивної сфери особистості. Чуттєві форми пізнання дійсності: відчуття і сприймання. Фізіологічне підґрунтя відчуттів. Класифікація відчуттів. Види відчуттів. Властивості відчуттів. Індивідуальні особливості відчуттів. Відчуття і діяльність.

Сприймання і його характеристики. Фізіологічна основа сприймання. Роль моторних компонентів у сприйманні. Загальні особливості сприймання: предметність, цілісність та структурність, константність, апперцепція, осмисленість та узагальненість, вибірковість, ілюзія. Класифікація та види сприймання. Індивідуальні особливості сприймання. Спостереження як цілеспрямоване сприймання. Умови розвитку чуттєвих форм пізнання дійсності.

Тема 8. Пам'ять.

Пам'ять і її види. Процеси і закономірності пам'яті. Індивідуальні особливості пам'яті. Умови підвищення продуктивності пам'яті.

Тема 9. Мислення і уява – логічні форми пізнання дійсності

Поняття про мислення. Функції мислення. Властивості мислення. Операції і види мислення. Індивідуальні відмінності мислення. Засоби активізації мислення.

Уява: зміст і види. Фізіологічні основи процесів уяви. Процеси уяви. Прийоми створення нових образів уяви. Уява і творчість. Умови розвитку уяви.

Тема 10. Увага.

Увага і її характеристики. Види уваги. Властивості уваги. Увага й особистість. Можливості управління увагою.

Тема 11. Емоційно-вольові процеси і стани особистості.

Емоційно-вольова сфера особистості. Емоції і почуття. Види почуттів. Емоційна культура особистості: зміст і умови розвитку.

Воля як психічний процес. Функції волі. Класифікація вольових якостей. Структура вольового акту. Вольові якості особистості і їх розвиток. Локус контролю.

Психічні стани особистості: зміст і види. Настрій, афект, стрес. Умови саморегуляції психічних станів.

Модуль 4. Індивідуально-типологічні властивості особистості.

Тема 12. Темперамент.

Поняття про темперамент. Історія розвитку вчення про темперамент. Тип вищої нервової діяльності та темперамент. Психологічні характеристики типів темпераменту. Вимоги діяльності та тип темпераменту. Вплив темпераменту на успішність навчання і діяльності.

Тема 13. Характер.

Поняття про характер. Структура характеру. Риси характеру. Акцентуації характеру. Формування і самовиховання характеру.

Тема 14. Здібності.

Здібності як умова успішного здійснення діяльності. Природні передумови формування здібностей (здатки). Види здібностей. Рівні розвитку здібностей. Обдарованість, талант, геніальність. Психологічні умови формування і розвитку здібностей.

Модуль 5. Особистість у діяльності та спілкуванні.

Тема 15. Діяльність як умова розвитку особистості.

Діяльність як цілеспрямована і усвідомлена активність особистості. Структура діяльності: цілі, мотиви, дії. Дії і операції. Складові і засоби дій. Уміння й навички. Види діяльності: праця, спілкування, гра.

Тема 16. Спілкування як умова розвитку особистості.

Спілкування як умова формування особистості. Структура спілкування: комунікація, інтеракція, перцепція. Спілкування як обмін вербальною і невербальною інформацією. Спілкування як міжособистісна взаємодія. Взаємодія людей у соціальних групах. Види груп. Групові феномени: конформізм, „зсув ризику”, лідерство. Спілкування як сприймання людьми один одного. Ефекти сприймання.

Психологічні механізми впливу в процесі спілкування: переконання, психічне зараження, навіювання, наслідування. Умови підвищення ефективності спілкування. Формування атракції.

Таблиця бюджету навчального часу (год)

Тема / завдання	Бюджет навчального часу		
	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1			
Тема 1.	2	2	5
Тема 2.	2	2	5
Тема 3.	2	2	5
Підсумкове тестування за модулем 1			
Модуль 2			
Тема 4.	2	2	5
Тема 5.	2	2	5
Тема 6.	2	2	5
Підсумкове тестування за модулем 2			
Модуль 3			

Тема 7.	4	4	7
Тема 8.	2	2	5
Тема 9.	2	2	5
Тема 10.	2	2	5
Тема 11.	2	2	5
Підсумкове тестування за модулем 3			
Модуль 4			
Тема 12.	2	2	5
Тема 13.	2	2	5
Тема 14.	2	2	5
Підсумкове тестування за модулем 4			
Модуль 5			
Тема 15.	2	2	5
Тема 16.	2	2	5
Підсумкове тестування за модулем 5			
Всього за семестр:	34	34	82

6. Методи навчання та система оцінювання

Лекційні та практичні заняття проводяться у аудиторіях Інституту та/або з використання технологій дистанційного навчання на платформі Zoom.

Поточний контроль здійснюється на практичних (семінарських) заняттях за результатами усіх форм звітності, передбачених політикою оцінювання.

Робота на практичних (семінарських) заняттях має на меті перевірку рівня засвоєння лекційного матеріалу та його практичну імплементацію, що втілюється у формі: дискусій, аналітичних завдань, практично-тренінгових вправ, проєктної діяльності та групових завдань.

Тестування є ще однією формою перевірки рівня засвоєння лекційного матеріалу, що проводиться з використанням автоматизованих систем онлайн-тестування в синхронному або асинхронному режимах. Кількість балів за тест визначається залежно від рівня складності, наявності декількох правильних відповідей тощо.

Самостійна робота має на меті сформувати вміння самостійно здобувати, осмислювати й критично аналізувати психологічну інформацію, а також розвинути пізнавальну активність, навички саморефлексії та практичного застосування психологічних знань у повсякденному житті та полягає у поглибленому опрацюванні теоретичного матеріалу, розвитку навичок аналізу психічних явищ і застосуванні отриманих знань на практиці. Оцінка її результатів здійснюється на практичних заняттях під час виконання описаних вище форм роботи.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) мають за мету сформувати у здобувачів перші навички самостійного дослідження з питань загальної психології, оформлення та представлення результатів такого дослідження. Тему ІНДЗ студенти обирають довільно на початку вивчення дисципліни, виконують її у позааудиторний час, а презентують результати – на практичному занятті під час вивчення відповідної теми курсу у формі короткої доповіді. Здобувачі мають виконати обов'язково одне ІНДЗ за тематикою курсу. Однак, у разі необхідності здобувач може виконати додаткове ІНДЗ та підвищити свою оцінку.

Орієнтовний перелік тем для індивідуальних завдань з дисципліни

(можлива зміна теми, її конкретизація чи генералізація за умови узгодження з викладачем)

1. Становлення предмету психології на різних етапах її розвитку.
2. Основні напрямки психологічної науки.

3. Функції психіки.
4. Основні форми прояву психіки та їхній взаємозв'язок.
5. Методологічні принципи дослідження психіки.
6. Етапи психологічного дослідження.
7. Метод спостереження і особливості його використання в психологічному дослідженні
8. Експеримент як метод психології.
9. Опитування як метод психологічного дослідження.
10. Основні правила і вимоги до використання тестів у психології.
11. Метод вивчення продуктів діяльності.
12. Передумови розвитку психіки.
13. Взаємозв'язок рівня розвитку психіки і форм поведінки тварин.
14. Рушійні сили розвитку особистості.
15. Спрямованість як головний компонент особистості.
16. Діяльність та її структура.
17. Формування навичок і вмінь у діяльності.
18. Психологічна характеристика основних видів діяльності.
19. Увага: фізіологічні основи, види і властивості.
20. Роль уваги в процесі діяльності. шляхи підтримки в процесі трудової діяльності.
21. Сутність і закономірності чуттєвого пізнання дійсності.
22. Властивості відчуттів.
23. Властивості сприймання.
24. Характеристики процесів пам'яті.
25. Умови підвищення ефективності пам'яті.
26. Форми і операції мислення.
27. Мислення як процес розв'язання задач.
28. Індивідуальні особливості розумової діяльності.
29. Мислення і мовлення.
30. Прийоми створення образів уяви.
31. Уява і творча діяльність людини.
32. Емоції і почуття.
33. Почуття і особистість.
34. Природа і сутність поняття "воля".
35. Вольові якості особистості і їхнє формування.
36. Типи темпераменту і їхні характеристики.
37. Темперамент і характер.
38. Умови формування характеру.
39. Задатки і здібності.
40. Формування й розвиток здібностей.

ІНДЗ оцінюється у 10 балів за наступними критеріями:

10 балів – студентом дана правильна і вичерпна відповідь на обрану тему індивідуального навчально-дослідного завдання; виявляє високий рівень володіння понятійним апаратом; набуті знання, вміння та навички використовує при рішенні нестандартних задач; легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання.

7 балів – студентом дана правильна і достатня відповідь на обрану тему індивідуального навчально-дослідного завдання; виявляє достатній рівень володіння понятійним апаратом; набуті знання, вміння та навички використовує при обговоренні, спираючись на незначну допомогу викладача.

5 балів – студентом дана часткова відповідь на обрану тему індивідуального навчально-дослідного завдання; проте він не зміг переконливо аргументувати її, помилився у використанні понятійного апарату, виявив низький рівень знання відповідних літературних першоджерел; часто

допускає типові помилки які при допомозі здатен виправити.

3 бали – студент володіє матеріалом індивідуального навчально-дослідного завдання на фрагментарному рівні; доповідь носить не систематизований, фрагментарний характер; не вміє скласти алгоритм відповіді; не може відповісти на питання без грубих помилок на які не звертає уваги.

Підсумкове тестування за модулем є формою контролю знань і вмінь здобувачів після завершення вивчення певного модуля, суть якого полягає в перевірці теоретичних знань; оцінці аналітичних умінь; визначенні рівня сформованості професійних компетентностей у зазначеній сфері. Тестування може містити завдання закритого (множинний вибір) та відкритого типу (короткі відповіді, ситуаційні запитання).

Формою **підсумкового контролю дисципліни** є екзамен. Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів із навчальної дисципліни здійснюється на підставі сумування оцінок за всі види контролю, які мали місце протягом семестру та оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти екзамен, – 35 балів). Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимально – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів).

Головними критеріями оцінки роботи здобувачів є:

- 1) рівень засвоєння теоретичних знань;
- 2) уміння застосовувати знання на практиці;
- 3) якість виконання індивідуальних і групових завдань;
- 4) активність у навчальному процесі;
- 5) дотримання академічної доброчесності;
- 6) розвиток професійних компетентностей.

Таблиця розподілу балів (І семестр, екзамен)

Тема / завдання	Форма контролю (звітності)	Макс. кількість балів			Примітки
		Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента	
Тема 1.	ПР	-	1	-	
Тема 2.	ПР	-	1	-	
Тема 3.	ПР	-	2	-	
Підсумкове тестування за модулем 1	ПТ	-	2	-	
Тема 4.	ПР	-	2	-	
Тема 5.	ПР	-	1	-	
Тема 6.	ПР	-	2	-	
Підсумкове тестування за модулем 2	ПТ	-	2	-	
Тема 7.	Т / ПР	-	4	-	
Тема 8.	Т / ПР	-	4	-	
Тема 9.	Т / ПР	-	4	-	
Тема 10.	ПР	-	2	-	
Тема 11.	ПР	-	2	-	
Підсумкове тестування за модулем 3	ПТ	-	2	-	
Тема 12.	Т / ПР	-	4	-	
Тема 13.	ПР	-	1	-	
Тема 14.	Т / ПР	-	4	-	

Підсумкове тестування за модулем 4	ПТ	-	2	-	
Тема 15.	ПР	-	2	-	
Тема 16.	Т / ПР	-	4	-	
Підсумкове тестування за модулем 5	ПТ	-	2	-	
ІНДЗ	ІНДЗ	-	10	-	У разі необхідності здобувач може виконати додаткове ІНДЗ та підвищити свою оцінку
ПК		-	40	-	
Всього:	-	-	100	-	

Умовні позначення: Т – тестування, ПР – робота на практичних заняттях, ІНДЗ – індивідуальні навчально-дослідні завдання, ПТ – підсумкове тестування за модулем, ПК – підсумковий контроль (екзамен).

Формою підсумкового контролю дисципліни є екзамен. Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів із навчальної дисципліни здійснюється на підставі сумування оцінок за всі види контролю, які мали місце протягом семестру та оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти екзамен, – 35 балів). Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимально – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів).

7. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

В освітньому процесі використовується мультимедійне обладнання, комп'ютери, системи он-лайн тестування, платформа дистанційного навчання.

8. Політика курсу:

Для успішного засвоєння курсу здобувач освіти має регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття, активно працювати, своєчасно та якісно виконувати всі завдання для самостійної роботи та практичні завдання. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані у встановленому порядку. Курс передбачає дотримання принципів **академічної доброчесності**. Усі роботи (практичні, самостійні, контрольні) мають бути виконані самостійно. Виявлення плагиату, списування, фабрикації чи фальсифікації даних призведе до анулювання роботи з оцінкою «0».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	
82 - 89	B	добре	

75 - 81	C		зараховано
68 - 74	D	задовільно	
60 - 67	E		
35 - 59	F X	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення навчальної дисципліни.

Навчально-методичний супровід дисципліни це сукупність усіх навчальних і методичних матеріалів, які використовуються для викладання курсу.

10. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Дерев'янюк С. П., Примак Ю. В. Психолого-педагогічна експертиза : навчально-методичні рекомендації. Чернігів: НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2023. 88 с. URL: [http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/9107/1/Психолого-педагогічна експертиза.pdf](http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/9107/1/Психолого-педагогічна_експертиза.pdf)
2. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2016. 388 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/TSUL/0041000.pdf>
3. Загальна психологія. Теоретико-методологічні основи науки: Навч. посіб. / О. В. Ловка, Л. Л. Борисенко, Л. А. Колесніченко, Л. В. Музичко, А. В. Тімакова, Д. Г. Лавриненко / За заг. ред. О. В. Ловкої. К.: КНЕУ, 2019. 390 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051700.pdf>
4. Колобич О. П. Загальна психологія. Навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 172 с. URL: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA-2018-%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D1%87-%D0%A07.pdf>
5. Конфліктологія: загальна та юридична : підручник / Л. М. Герасіна, М.П. Требін, О.М. Сахань, В. Д. Воднік ; за заг. ред. Л.М. Герасіної. Харків : Право, 2021. 224 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4403&download_id=1423&srsId=AfmBOooayEAwSwF72FG73vcjkRbLCZKOPf7hQ9Qr5fov0SvUl-OPhbuL
6. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. К.: Ліра, 2020. 564 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk814182%20.pdf>
7. Поясок Т. Б. Загальна психологія: навчальний посібник / Т.Б. Поясок, О.І. Беспарточна, О.В. Квасник, В.В. Шаполова. Харків: ФОП Бровін О.В., 2023. 396 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/4aa53566-b633-43f8-ac51-542411ccdaf7/content>
8. Руденко Л. А. Основи психології та педагогіки : навч. посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 146 с. URL: https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/7295/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1_%D0%9E%D0%
9. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

10. Черезова Ірина. Психологія життєвих криз особистості (курс лекцій) : навчальний посібник. Бердянськ, БДПУ, 2021. 110 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi79/0058826.pdf>

Допоміжні:

1. Бугерко Я. Майбутнє психології: від природничої науки до сфери мислєдїяльностї. *Психологія і суспільство*. 2021. № 2. С. 192-203. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/45916>
2. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Цілісний підхід у психології та соціальній роботі: теорія та практика» (24 лютого 2023 року): Збірник тез / За заг.ред. докт. психол. наук, проф. Ключек Л. В., докт. психол. наук, проф. Гейко Є. В. Кропивницький: ЦДУ, 2023. 210 с. URL: https://cusu.edu.ua/images/stories/news_2023/pedfak/02/27-02-18-16/Tezi_24.02.23_psihology.pdf
3. Миколук С. Професійне вигорання соціальних працівників в умовах війни. Ввічливість. *Humanitas*. 2022. № 6. С. 31-36. URL: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022>
4. Поліщук В. М. Віковий кризовий розвиток людини : від народження до дорослості : навч. посіб. Суми : ПФ «Університетська книга», 2020. 459 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/Valeriy-Polishchuk/publication/356641526_Vikovij_krizovij_rozvitok_ludini_vid_narodzenna_do_doroslosti/links/61a6378385c5ea51abbe2cf0/Vikovij-krizovij-rozvitok-ludini-vid-narodzenna-do-doroslosti.pdf
5. Психологія сім'ї: підручник / за ред. В. М. Поліщука. Суми: Університетська книга, 2021. 248 с. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/38814/1/V_Polishchuk_Pidruchnik_2021_IL.pdf
6. Cummings J. A., Sanders L. Introduction to Psychology. Saskatoon. SK: University of Saskatchewan Open Press, 2019. 1066 p. URL: <https://phlconnect.ched.gov.ph/admin/uploads/add217938e07bb1fd8796e0315b88c10/Introduction-to-Psychology-1573674988.pdf>
7. Rose M. Spielman, William J. Jenkins, Marylind D. Lovett. Psychology 2e. Houston. Rice University: OpenStax, 2020. 783 p. URL: <https://commons.erau.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1000&context=oer-textbook>

Інформаційні ресурси:

1. Енциклопедія практичної психології: статті та книги за різними напрямками психології «ПСИХОЛОГІС». URL: <http://psychologis.com.ua/>
2. АІС «Я – Психолог». URL: <https://xn----ftbomobdq1b9f.xn--j1amh/>
3. Онлайн платформа «У психолога». URL: <https://upsihologa.com.ua/>
4. Офіційний сайт Національної психологічної асоціації України. URL: <https://www.npa-ua.org/>